

TALE

19. april 2018

J.nr.

Center for Arbejdsmarkedspolitik
Nadja Nielsen
Mette Rude

Samrådstale om "Flere skal med" og kontanthjælpsloft 2. maj 2018

Samrådsspørgsmål AQ

Hvad vil regeringen gøre for at sikre, at alle kontanthjælpsmodtagere, som ikke burde være i kontanthjælpssystemet får deres sag gennemgået med henblik på at vurdere, om de er i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension?

Samrådsspørgsmål AR

Agter ministeren at suspendere kontanthjælpsloftet så længe der fortsat er kontanthjælpsmodtagere, som ikke burde være i kontanthjælpssystemet, og som dermed ikke burde være ramt af kontanthjælpsloftet?

Indledning

Samrådet i dag handler om borgere, der er langtidsparkeret på kontanthjælp, og som måske i virkeligheden slet ikke burde være på kontanthjælp.

Den seneste opgørelse fra satspuljeprojektet "Flere skal med" viser, at blandt de ca. 23.600 borgere, der er blevet afklaret, vurderes cirka hver tredje at være i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension.

Jeg vil med det samme slå fast, at det er en fallit-erklæring. Det har aldrig været meningen, at borgere skal langtidsparkeres på kontanthjælp – og slet ikke, hvis de komplekse udfordringer, der betyder, at de har brug for en helt anden type hjælp.

Vi står over for et mangeårigt svigt af borgere i kontanthjælpssystemet. Det må – og skal – være et wake-up call til kommunerne om, at de er nødt til at tage hånd om deres borgere og lave en mere helhedsorienteret indsats.

Når jeg siger det på den måde, så er det fordi, det er kommunernes ansvar.

Kommunerne er forpligtet til løbende at vurdere, om borgerne i kontanthjælpssystemet snarere er i målgruppen ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension. Og hvis det er tilfældet, skal kommunen forberede og forelægge sagen for rehabiliteringsteamet.

Jeg forventer, at kommunerne får ryddet op i tingene. Og det arbejde vil jeg følge meget tæt!

Både gennem ”Flere skal med”, men så sandelig også gennem de mange initiativer, jeg har sat i gang den seneste tid, håber jeg på at vi kan få rettet op på manglende indsats i kommunerne.

”Flere skal med”

Med satspuljeprojektet ”Flere skal med” får kommunerne en hjælpende hånd til at få ryddet op og sikret, at deres borgere får den rette indsats.

”Flere skal med” omfatter 88 kommuner og ca. 24.500 borgere, der alle har været i kontanthjælps-

systemet i mere end fem år. Projektet gennemføres i perioden august 2017 til september 2019.

Borgere, der ikke hører til på kontanthjælp, skal have deres sag forelagt rehabiliteringsteamet, så de kan få afklaret deres forsørgelsesgrundlag og få den rette hjælp.

Borgere, der hører til på kontanthjælp, skal som et led i projektet have støtte fra en personlig jobformidler og ud på en virksomhed i ordinære timer eller virksomhedspraktik. For vi ved, at en virksomhedsrettet indsats kombineret med individuel hjælp har en positiv beskæftigelseseffekt. Det gælder også for udsatte borgere.

Status på "Flere skal med"

Den seneste opgørelse for projektet viser, at langt de fleste borgere er blevet afklaret. Ud af de ca. 24.500 har kommunerne visiteret ca. 23.600 borgere videre i projektforsløbet.

Godt halvdelen er visiteret til projektindsatsen med personlig jobformidler med fokus på ordinære timer på en virksomhed. Disse borgere skal således fortsat være tilknyttet kontanthjælpssystemet.

Hver tredje vurderes imidlertid at være i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension. Disse borgere skal have deres sag forelagt for kommunens rehabiliteringsteam.

De resterende borgere har enten fået sendt deres sag til socialforvaltningen eller afventer at få deres sag behandlet.

For de ca. 8.000 borgere, der vurderes at være i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension, skal sagsbehandlerne sikre, at arbejdet med at få sagen forelagt rehabiliteringsteamet hurtigst muligt sættes i gang, hvis det ikke allerede er sket.

Jeg vil i den forbindelse nævne, at halvdelen allerede er overgået til fleksjob, ledighedsydelse, ressourceforløb eller førtidspension.

Det er bestemt positivt, at kommunerne ikke blot får gennemgået sagerne, men rent faktisk også sørger for, at deres borgere hurtigt kommer over på den ydelse, de i virkeligheden hører til.

Men vi kommer ikke uden om, at det burde have været sket for længst. Alt for mange kommuner har sovet i timen.

Derfor kommer vi også til at følge kommunernes fortsatte arbejde med denne gruppe helt tæt.

For at sikre, at disse borgere får deres sag afklaret og får den rette hjælp, har jeg overfor satspuljeparterne præsenteret en model for, hvordan man kan følge op på målgruppen for ressourceforløb, fleks-

job eller førtidspension. Opfølgningen består af tre dele:

- 1) Opfølgningen består for det første af månedlig opgørelse af ydelsesskift. Dette er en indikator for, hvor mange borgere, der rent faktisk har fået deres sag behandlet i rehabiliteringsteamet.
- 2) For det andet udarbejdes der kvartalvise opgørelser, der også fokuserer på kommunernes sagsbehandlingstid og hvilken aktiv indsats, som kommunerne giver til disse borgere. Satspuljekredsen vil få disse opgørelser, og der vil blive mulighed for at drøfte resultaterne og fremdriften.
- 3) Endelig vil denne gruppe udgøre et særligt tema i de allerede planlagte midtvejs- og slut-evalueringer for projektet.

"Flere skal med 2"

Der er ingen tvivl om, at den oprydning vi har sat i gang med "Flere skal med" er en øjenåbner. Jeg mener der er et stort potentiale at hente ved at udbrede de gode erfaringer, og vi har derfor med satspuljeaftalen for 2018 afsat yderligere 87,5 mio. kr. til at investere i udsatte og syge borgere på kanten af arbejdsmarkedet

Det er forhåbningen, at vi med denne indsats kan sikre, at alle får den rette indsats.

De må i hvert fald ikke overlades til sig selv, så risikerer vi, at de hænger fast i kontanthjælpssystemet i årevis.

Manglende indsats

Jeg vil gerne understrege, at kontanthjælp er en midlertidig forsørgelse. Kontanthjælp er ikke en langvarig forsørgelse – og det er slet ikke en langvarig *passiv* forsørgelse.

Vi hjælper på ingen måde borgere i job eller tættere på arbejdsmarkedet ved at overlade dem til sig selv. Det kræver en indsats.

Med kontanthjælpsreformen fra 2013, som Socialdemokratiet oven i købet stod bag, blev der med syvtommersøm slået fast, at ingen borgere må overlades til sig selv. Alle skal have en indsats, der kan bringe den enkelte tættere på arbejdsmarkedet.

Reglerne er i dag lige så klare, som de politiske visioner var dengang.

Jobparate kontanthjælpsmodtagere vurderes at kunne komme i arbejde indenfor 3 måneder. De har ret og pligt til et tilbud efter 3 måneder, som skal være nytteindsats, virksomhedspraktik eller løntilskud, og herefter et aktivt tilbud hver gang

personen har fået kontanthjælp uafbrudt i 6 måneder.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har ret til en koordinerende sagsbehandler, der skal sikre, at indsatsen er koordineret på tværs af forvaltninger, og de skal senest efter 6 måneder have et aktivt tilbud, og herefter et tilbud hver gang personen har fået kontanthjælp uafbrudt i 12 måneder.

Hvis forhold i borgerens liv gør det umuligt at deltage i de aktive tilbud, skal personen som minimum have individuel støtte fra en mentor hver anden uge.

Set i det lys burde det ikke kunne ske, at så mange mennesker er fejlplaceret i kontanthjælpssystemet – og oven i købet uden at få en indsats. Alarmklokkerne burde have ringet for længst i kommunerne.

Set med mine øjne er det en helt grundlæggende udfordring, at alt for mange borgere i kontanthjælpssystemet slet ikke får en indsats.

Og det gør det i hvert fald ikke nemmere for kommunerne at opdage, at der er borgere, der er fejlplaceret i kontanthjælpssystemet, når borgerne bliver overladt til sig selv.

Manglende indsats er I løbende blevet orienteret om, og I ved, at jeg er i fuld gang med at rette op på området.

Opsamling

Lad mig derfor blot samle op. Det er kommunernes ansvar at vurdere, om borgere i kontanthjælpsystemet er i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension.

Det er også kommunernes ansvar at sikre, at borgere, der er i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob eller førtidspension får deres sag gennemgået af rehabiliteringsteamet.

Sagsgennemgangen i kommunerne har vist, at der er alt for mange mennesker, der er fejlplaceret på kontanthjælp.

For mig er det helt afgørende, at kommunerne får rettet op på området. Vi har sat ind med en række initiativer, der understøtter kommunerne i det arbejde.

Det går heldigvis fremad i den rigtige retning. Mange sager er blevet gennemgået. Mange borgere er allerede overgået til fleksjob, ledighedsydelse, ressourceforløb eller førtidspension.

Sandheden er desværre også, at hvis vi ikke havde fået afsat penge til, at kommunerne kan gennemgå

sagerne, var mange af de fejlplacerede borgere slet ikke blevet opdaget.

Derfor vil jeg også runde denne del af med at fremhæve, at jeg er bekendt med, at flere kommuner har valgt systematisk at udbrede arbejdet og tilgangen fra ”Flere skal med” til alle aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

Det gælder fx Horsens, Struer og Roskilde Kommune. De ser med andre ord ikke ”Flere skal med” som et midlertidigt projekt, men som vedvarende indsats og tilgang, som de vil bruge fremadrettet. Jeg håber selvfølgelig, at flere kommuner følger trop.

Kontanthjælpsloftet – og suspendering

Jeg vil nu gå videre til det næste spørgsmål, AR, og jeg vil med det samme svare meget klart nej. Jeg agter ikke at suspendere kontanthjælpsloftet.

Jeg holder fast i, at kontanthjælpsloftet er et vigtigt redskab og et vigtigt signal til alle skattebetalende borgere. Det skal betale sig at arbejde frem for at modtage offentlig forsørgelse.

Det er en stor streg i regningen, at kommunerne ikke lever op til deres ansvar og sørger for, at få afklaret borgerne. Men det får mig ikke til at sætte alt andet i stå, så længe oprydningsarbejdet foregår.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at det er dybt beklageligt, at en række borgere alt for længe har været parkeret på kontanthjælp og ikke har fået den rette indsats.

Jeg forventer – som jeg også har sagt tidligere – at kommunerne hurtigst muligt sikrer, at disse borgere får forelagt og behandlet deres sag i rehabiliteringsteamet.

Uanset hvordan vi vender og drejer det, så handler det her om, at det er kommunernes ansvar at sørge for, at det er de rigtige mennesker, der er på kontanthjælp.

Jeg har ansvaret for, at beskæftigelsesindsatsen og incitamenterne er skruet rigtigt sammen, så vi kan få flere i beskæftigelse og væk fra kontanthjælp. Og her spiller kontanthjælpsloftet en central rolle.

Tak for ordet.

